

Xây dựng cộng đồng chia sẻ văn bản văn học trên nền tảng website sử dụng trong kiểm tra đánh giá kỹ năng Đọc theo Chương trình Ngữ văn 2018

Ngô Lê Hồng Như*, Ngô Gia Hân*, Võ Hoài Như*

*SV Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh

Received: 10/4/2024; Accepted: 15/4/2024; Published: 19/4/2024

Abstract: This article addresses the issue of building a community to share literary texts on a website platform used in testing and assessing students' reading skills according to the 2018 Literature program. It aims to support teachers in testing and assessing reading skills in particular and testing and assessing according to the 2018 Literature program in general. At the same time, it contributes to providing orientation for the application of information technology in teaching Literature in the current context of digital transformation. It includes three parts: the purpose of the literary text sharing community for teachers on the website platform, the principles to be followed when building and proposal of a model of the literary text sharing community on website platform.

Keywords: Sharing community, literary texts, assessment, reading skills, website, teaching

1. Đặt vấn đề

Chương trình Ngữ văn 2018 (CTNV 2018) được xây dựng với định hướng dạy học phát triển phẩm chất và năng lực cho học sinh (HS). Theo đó, hoạt động kiểm tra đánh giá (KTĐG) cũng có nhiều điểm thay đổi trong việc đánh giá các kỹ năng đọc, viết, nói, nghe của HS. Trong đó, đối với KTĐG kỹ năng đọc, GV cần lựa chọn các ngữ liệu ngoài sách giáo khoa để đảm bảo mục tiêu đánh giá năng lực. Do đó, bên cạnh việc hướng dẫn giáo viên (GV) lựa chọn các ngữ liệu phù hợp trong việc KTĐG kỹ năng đọc văn bản văn học (VBVH) nói riêng và kỹ năng đọc nói chung thì việc xây dựng cộng đồng chia sẻ VBVH trên nền tảng website với các ngữ liệu chất lượng và phong phú cũng là một vấn đề đáng quan tâm.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Các khái niệm liên quan đến nội dung nghiên cứu

Trong nghiên cứu này, chúng tôi xác định các khái niệm liên quan: *cộng đồng chia sẻ, văn bản văn học và website.*

Cộng đồng chia sẻ là một mô hình mà người tham gia chia sẻ thông tin, kinh nghiệm,... với nhau qua hình thức trực tiếp hoặc gián tiếp. Mô hình này gắn liền với các giá trị về kinh tế, văn hoá, giáo dục,... Mục tiêu của mô hình nhằm hướng đến việc tạo ra một cộng đồng hợp tác và cùng phát triển. Trong nghiên cứu này, chúng tôi xác định cộng đồng chia sẻ VBVH dựa trên nền tảng website sử dụng trong KTĐG kỹ năng đọc là mô hình gắn liền với các giá trị giáo dục, GV có thể chia sẻ các VBVH phù hợp sử dụng trong việc

KTĐG kỹ năng đọc, hướng đến các giá trị hợp tác, bền vững, phát triển.

Văn bản văn học là văn bản “có mục đích giao tiếp chủ yếu là bộc lộ, giải bày tình cảm” [1] và “sử dụng ngôn từ nghệ thuật làm chất liệu và nội dung được thể hiện bằng hình tượng nghệ thuật” [2].

Website là “một nhóm các trang web có mối liên hệ và được kết nối với nhau, được cài đặt trên một máy chủ web và cho phép người sử dụng Internet truy cập 24 giờ một ngày qua phần mềm duyệt web” [3].

2.2. Mục đích của việc xây dựng cộng đồng chia sẻ văn bản văn học trên nền tảng website sử dụng trong kiểm tra đánh giá kỹ năng đọc

Việc xây dựng website với mục đích tạo ra cộng đồng chia sẻ VBVH nhằm hướng đến mục tiêu hỗ trợ GV trong việc lựa chọn ngữ liệu phù hợp với mục tiêu đánh giá cụ thể đối với kỹ năng đọc VBVH của HS. Mục tiêu này không chỉ đơn thuần việc cung cấp nguồn tài liệu phong phú và đa dạng cho GV, mà còn là một cơ hội để xây dựng một cộng đồng chia sẻ tri thức và kinh nghiệm giữa các GV. Cộng đồng này tạo cơ hội để các GV được giới thiệu, trao đổi và bàn luận các ngữ liệu phù hợp để sử dụng trong KTĐG kỹ năng đọc, có độ giá trị cao, có độ tin cậy cao. Ngoài ra, việc sử dụng website để giới thiệu và tìm kiếm các VBVH cũng mang lại lợi ích đáng kể về mặt thời gian và hiệu quả. GV có thể dễ dàng truy cập vào website, tìm kiếm và lựa chọn những tài liệu phù hợp với nhu cầu của mình. Điều này giúp tiết kiệm thời gian của GV, từ đó tăng tính hiệu quả trong quá trình thiết kế công cụ đánh giá kỹ năng đọc VBVH. Nhờ đó, góp phần

cải thiện chất lượng hoạt động KTĐG kỹ năng đọc VBVH nói riêng và kỹ năng đọc trong CTNV 2018 nói chung. Qua đó, hỗ trợ việc thực hiện CTNV 2018 được hiệu quả, đảm bảo mục tiêu trong giai đoạn triển khai của Chương trình Giáo dục Phổ thông tổng thể (CTGDPTTT) 2018 hiện nay.

2.3. Nguyên tắc xây dựng cộng đồng chia sẻ văn bản văn học trên nền tảng website sử dụng trong kiểm tra đánh giá kỹ năng đọc

Khi xây dựng cộng đồng chia sẻ VBVH sử dụng trong KTĐG kỹ năng đọc trên nền tảng website cần chú ý đến các nguyên tắc quan trọng nhằm đảm bảo tính khoa học và tính sư phạm của website.

Trên cơ sở nghiên cứu các yêu cầu và chức năng của một website sử dụng trong lĩnh vực giáo dục, chúng tôi đề xuất các nguyên tắc xây dựng cộng đồng chia sẻ như sau: (1) *Đảm bảo tính khoa học*; (2) *Đảm bảo tính hệ thống*; (3) *Đảm bảo tính thực tiễn*.

(1) *Đảm bảo tính khoa học*: Tính khoa học của website là một vấn đề quan trọng. Tính khoa học cần được thể hiện thông qua cả phương diện nội dung và hình thức. Về nội dung, các VBVH được giới thiệu cần đảm bảo các yếu tố cơ bản (đặc trưng thể loại, các vấn đề có liên quan dựa trên yêu cầu cần đạt của CTNV 2018), có tính chính xác, chuẩn mực, phù hợp với đặc điểm tâm lý của học sinh. Điều này đảm bảo rằng VBVH có giá trị và có độ tin cậy. Về hình thức, website cần chú trọng cách sắp xếp, tổ chức các ngữ liệu được đăng tải. Sự sắp xếp cẩn thận và hợp lý của các ngữ liệu được đăng tải là rất quan trọng. Website cần có giao diện trực quan, dễ sử dụng, giúp người dùng dễ dàng tìm kiếm và truy cập các tài liệu một cách thuận tiện nhất. Việc tổ chức các chủ đề, danh mục rõ ràng, cũng như cung cấp công cụ tìm kiếm hiệu quả là những yếu tố quan trọng giúp tăng cường tính khoa học và sự tiện lợi cho người dùng. Việc đảm bảo tính khoa học được xem là nguyên tắc quan trọng hàng đầu khi thực hiện thiết kế website xây dựng cộng đồng chia sẻ VBVH cho GV sử dụng trong hoạt động KTĐG kỹ năng đọc. Đây là cơ sở quan trọng để đảm bảo rằng nền tảng này thực sự hữu ích và đáng tin cậy cho cộng đồng GV trong hoạt động KTĐG kỹ năng đọc VBVH của học sinh.

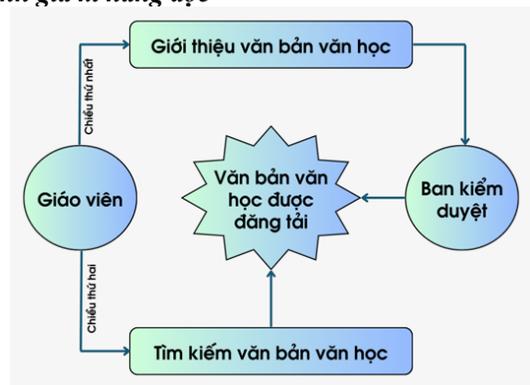
(2) *Đảm bảo tính hệ thống*: Tính hệ thống của website được thể hiện thông qua sự liên kết giữa các thành phần nội dung của website và quy trình vận hành của website. Việc đảm bảo tính hệ thống của website không chỉ là một yêu cầu kỹ thuật mà còn là một yếu tố quyết định đến sự tiện ích và hiệu quả đối với người sử dụng. Cách thức tạo nên tính hệ thống của một website tương đối đa dạng. Đối với cộng đồng chia sẻ VBVH sử dụng trong hoạt động KTĐG kỹ năng

đọc, có thể dựa trên cơ sở trục thể loại ở các cấp lớp hoặc thứ tự các cấp lớp để xác định mạch chính trong việc triển khai các thành phần nội dung của website. Điều này giúp người dùng dễ dàng tìm kiếm thông tin, truy cập vào các nguồn tài liệu một cách thuận tiện nhất. Việc tổ chức và sắp xếp các thành phần nội dung của website theo cách có hệ thống giúp tối ưu hóa trải nghiệm của người dùng và tăng cường tính khả thi của nền tảng cộng đồng chia sẻ VBVH này.

(3) *Đảm bảo tính thực tiễn*: Cộng đồng chia sẻ VBVH trên nền tảng website được xây dựng nhằm hỗ trợ GV trong việc lựa chọn ngữ liệu sử dụng trong hoạt động KTĐG kỹ năng đọc. Do đó, tính thực tiễn được xem là vấn đề cốt lõi. Để đảm bảo tính thực tiễn, chúng tôi kiến nghị cần thực hiện khảo sát thực trạng lựa chọn VBVH dùng trong KTĐG hiện nay nhằm xác định được những vấn đề hiện tại mà GV đang gặp phải trong việc tìm kiếm VBVH dùng trong KTĐG kỹ năng đọc và những mong muốn, nhu cầu của GV cạnh đó, việc cung cấp các phản hồi từ người dùng sẽ giúp cải thiện liên tục tính thực tiễn của website, đảm bảo việc đáp ứng được các nhu cầu và mong muốn của GV. Tính thực tiễn của website cộng đồng chia sẻ VBVH sử dụng trong KTĐG kỹ năng đọc được xác định bởi khả năng giải quyết các vấn đề thực tế và nhu cầu của GV, đáp ứng mục tiêu hỗ trợ GV.

Trên đây là ba nguyên tắc cơ bản trong việc xây dựng cộng đồng chia sẻ VBVH trên nền tảng website sử dụng trong KTĐG kỹ năng đọc. Các nguyên tắc này có mối liên hệ mật thiết, chặt chẽ với nhau. Khi thực hiện xây dựng website tạo cộng đồng chia sẻ VBVH sử dụng trong KTĐG kỹ năng đọc cần chú trọng đến các nguyên tắc trên để đảm bảo tính khoa học và chuẩn xác của website nói riêng và đặc điểm, chức năng của website dùng trong giáo dục nói chung.

2.4. Đề xuất mô hình cộng đồng chia sẻ văn bản văn học trên nền tảng website sử dụng trong kiểm tra đánh giá kỹ năng đọc

Hình minh họa mô hình cộng đồng chia sẻ văn

bản văn học trên nền tảng website sử dụng trong hoạt động kiểm tra đánh giá kỹ năng đọc

Trên đây là mô hình website được chúng tôi đề xuất để xây dựng cộng đồng chia sẻ VB VH. GV là người sử dụng, các thành viên trong ban kiểm duyệt là những người điều hành hoạt động của website. Website sẽ có hai tính năng cơ bản: giới thiệu VB VH và tìm kiếm VB VH dành cho GV. Đây là một không gian trực tuyến năng động, nơi mà GV có thể chia sẻ, tìm kiếm các VB VH phù hợp để sử dụng trong KTĐG kỹ năng đọc của HS.

Đối với việc giới thiệu VB VH, GV sẽ gửi về hộp thư của website VB VH mà GV đánh giá có thể sử dụng được trong KTĐG kỹ năng đọc. Tiếp theo, những cá nhân trong bộ phận kiểm duyệt thực hiện đánh giá mức độ phù hợp của VB VH dùng trong KTĐG kỹ năng đọc dựa trên hệ thống tiêu chí lựa chọn VB VH. Quá trình kiểm duyệt này đóng vai trò trong việc xây dựng một cộng đồng chia sẻ VB VH sử dụng trong KTĐG kỹ năng đọc chuyên nghiệp và đáng tin cậy với các VB VH chất lượng và chính xác. Sau đó, nếu VB VH đáp ứng được hệ thống tiêu chí thì sẽ được đăng tải trên website.

Đối với việc tìm kiếm VB VH, GV sẽ truy cập vào trang web, lựa chọn cấp lớp và thể loại và tìm kiếm VB VH phù hợp với mục tiêu đánh giá của GV. GV có thể lựa chọn và tìm kiếm các VB VH theo cấp lớp, thể loại, hoặc từ khóa phù hợp với nhu cầu của GV. Điều này giúp tiết kiệm thời gian trong việc tìm kiếm VB VH phù hợp cho hoạt động KTĐG kỹ năng đọc của HS. Việc tìm kiếm VB VH trên website cần hướng đến tính tiện dụng và tiết kiệm thời gian cho người sử dụng.

Đây là cộng đồng chia sẻ VB VH, do vậy, để tăng thêm sự đa dạng và chất lượng cho website có thể đưa ra yêu cầu về lượt tải ngữ liệu dựa trên lượt giới thiệu ngữ liệu. Việc đề xuất yêu cầu về lượt tải ngữ liệu dựa trên lượt giới thiệu cũng thúc đẩy sự đóng góp từ cộng đồng, tạo ra một môi trường tích cực khuyến khích sự chia sẻ và trao đổi kiến thức giữa các GV.

Trên thực tế, hiện nay đã có một số cộng đồng chia sẻ VB VH trên các phương tiện Internet. Tuy nhiên, các cộng đồng này còn ở quy mô các hội, nhóm; chưa chính thống và chưa có người có trình độ chuyên môn trong lĩnh vực KTĐG môn Ngữ văn kiểm duyệt. Do vậy, việc xây dựng cộng đồng chia sẻ VB VH trên nền tảng website sử dụng trong KTĐG kỹ năng đọc đảm bảo được chất lượng và số lượng là điều cần thiết.

Đây là mô hình chúng tôi đề xuất nhằm hỗ trợ việc thực hiện xây dựng mô hình cộng đồng chia sẻ VB VH trên nền tảng website dùng trong KTĐG kỹ năng đọc. Mô hình trên có tính chất tham khảo, cần ứng dụng linh hoạt đối với từng mục đích và đối tượng cụ thể.

3. Kết luận

Như vậy, trong bài báo này chúng tôi đã trao đổi về vấn đề xây dựng cộng đồng chia sẻ VB VH trên nền tảng website dùng trong KTĐG kỹ năng đọc. Việc xây dựng cộng đồng chia sẻ VB VH có giá trị lớn trong việc hỗ trợ GV lựa chọn ngữ liệu phù hợp, góp phần cải thiện chất lượng hoạt động KTĐG kỹ năng đọc nói riêng và môn Ngữ văn nói chung. Các nguyên tắc đảm bảo tính khoa học, tính hệ thống và tính thực tiễn cần được chú trọng và đặc biệt nhấn mạnh khi thực hiện xây dựng cộng đồng chia sẻ VB VH trên nền tảng website. Mô hình cộng đồng chia sẻ VB VH trên nền tảng website sử dụng trong hoạt động KTĐG kỹ năng đọc do chúng tôi đề xuất đã được xây dựng dựa trên sự tập trung vào người dùng, tính năng và quy trình vận hành của website. Việc này giúp đảm bảo rằng website không chỉ đáp ứng được nhu cầu cụ thể của GV mà còn tạo ra một môi trường trực tuyến thuận tiện và dễ sử dụng. Vấn đề xây dựng cộng đồng chia sẻ VB VH trên nền tảng website dùng trong KTĐG kỹ năng đọc cần có sự phát triển về tính hiện đại, tính tiện dụng và tính giá trị cao. Do đó, đây là một hướng nghiên cứu đáng quan tâm trong bối cảnh bước đầu thực hiện CTNV 2018 và ứng dụng CNTT trong việc hỗ trợ hoạt động KTĐG môn Ngữ văn, góp phần đáp ứng mục tiêu KTĐG của CTNV 2018.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông môn Ngữ văn*.
2. Nguyễn Thị Hồng Nam, Dương Thị Hồng Hiếu, (2016), *Giáo trình phương pháp dạy đọc văn bản*, NXB Đại học Cần Thơ.
3. Ninh Thị Kim Thoa, (2010), *Một vài nét về nội dung các website thư viện đại học trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh*, Tạp chí Thư viện Việt Nam số 4.
4. Phạm Thị Thu Hiền, (2022), *Hướng dẫn giáo viên tự xây dựng hệ thống ngữ liệu để dạy học và kiểm tra đánh giá đọc hiểu văn bản trong môn Ngữ văn ở trường phổ thông*, Tạp chí Khoa học giáo dục Việt Nam, tập 19, số 2.
5. Trần Trung (2007). *Đề xuất phương pháp xây dựng website hỗ trợ dạy học ở trường phổ thông dân tộc nội trú và dự bị đại học*. Tạp chí Giáo dục, số 165.